

Aleg. 117.

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 6. listopada 1893 L. W. 52.151 w przedmiocie przeniesienia gmin Świniarsko z przysiółkiem Maławieś, tudzież gminy Gaj i Niszkowa z Szymanowicami z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starym Sączu do okręgu c. k. Sądu deleg. miejskiego w Nowym Sączu.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy, któremu Wysoki Sejm uchwałą z dnia 26. marca 1892. r. do l. s. 282 przekazał petycję gmin Świniarsko, Maławieś, Gaj, Niszkowa i Szymanowice o przeniesienie takowych z właściwego im dotąd okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starym Sączu, do okręgu c. k. Sądu miejsko deleg. w Nowym Sączu, zbadawszy wszechstronnie sprawę, przyszedł z wnioskiem przychylenia się do żądania petycyonujących gmin, a to z powodów następujących:

Gminy Świniarsko z Małą wsią, Gaj i Niszkowa z Szymanowicami leżą po lewej stronie Dunajca naprzeciwko miasta Nowego Sącza, odległe najwięcej od niego o 3 kilometry, z którem łączy je dobra komunikacya, bo droga rządowa i most na tejże drodze, w którym wszystkie swe potrzeby załatwiają i gdzie jest c. k. Starostwo, Wydział powiatowy tudzież wszystkie inne władze i instytucye; natomiast od Starego Sącza, z którym dzisiaj są połączone, oddalone są o 7 kilometrów, mają komunikację jak najgorszą, bo drogami gminnymi, a nadto przeprować się muszą przez Dunajec bądź promem pod Brzeźną, bądź w bród przez rzekę, gdzie częstokroć wydarzają się wypadki utopienia, a częstokroć przy większej wodzie przeprawa jest niemożliwą, z powodu czego gminy te zmuszone są do Sądu lub Urzędu podatkowego zdążać przez Nowy Sącz i nakładać 12 kilometrów drogi, lub przez Podegrodzie i na most pod Gołkowicami 13 kilometrów drogi.

Z tego powodu Rada powiatowa w Nowym Sączu, na posiedzeniu z 31-go maja 1892. jednogłośnie oświadczyła się za uwzględnieniem żądania petycyonujących gmin.

Sąd krajowy wyższy w Krakowie, oznajmił w odezwie 13-go grudnia 1892 l. 18.908, iż ze względu na korzyści dla ludności rzeczonych gmin zasadniczo nie miałyby nie do zarzucenia przeciw projektowanemu przesunięciu tych gmin, atoli zwraca uwagę, że okręg Sądu delegowanego w Nowym Sączu, do którego obecnie należy już 141 gmin porozrzucanych na wielkiej przestrzeni z ludnością 56.134 jest zanadto obszerny i że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości, należałoby raczej okręg ten uszczuplić, a względnie rozdzielić na dwa okręgi sądowe i dlatego, dopóki nie wyłoni się praktyczny wniosek na rozdzielenie terytorium obecnego Sądu miejsk. delegowanego w Nowym Sączu, uważa żądane przez petycyonujące gminy przesunięcie za przedwczesne.

Wydział krajowy mając na uwadze istniejącą w kraju tendencję do powiększania liczby sądów powiatowych, sądził, iż należy korzystać z przychylnego usposobienia c. k. Wyższego sądu

krajowego w Krakowie i podnieść inicjatywę w kierunku ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego w okolicy Nowego Sącza i dlatego ponownie odniósł się do Reprezentacji powiatowej w Nowym Sączu z wezwaniem, ażeby zechciała się zająć bliższem zbadaniem potrzeby kreowania nowego c. k. Sądu powiatowego w tamtejszej okolicy z wskazaniem odpowiedniej miejscowości na siedzibę przyszłego sądu i z uwzględnieniem ile możności równomiernego rozdziału ludności obecnych okręgów sądowych w tamtejszym powiecie.

W wykonaniu tego polecenia Wydział powiatowy oznajmił, że na kreowanie nowego c. k. Sądu powiatowego w tamtejszej okolicy uważał za najodpowiedniejszą tak pod względem rozdzielenia zbyt rozległego c. k. Sądu miej. deleg. w Nowym Sączu, jak i pod względem korzystnego przydzielenia gmin i obszarów dworskich najdalej na północ położonych miejscowość Zbyszycze i w tym celu zażądał od gmin i obszarów dworskich oświadczenia się co do ewentualnego przydzielenia ich do przyszłego c. k. Sądu powiatowego w Zbyszycach. Jednak nadspodziewanie nawet miejscowości wysunięte najdalej od Nowego Sącza, oświadczyły się przeważnie przeciw przydzieleniu ich do Zbyszyc, podając za powód centralizację urzędów w Nowym Sączu, tudzież łatwość pozbycia i nabycia wszelkich produktów w tamże mieście.

Taki materiał przygotowawczej pracy do kreowania nowego c. k. Sądu powiatowego w Zbyszycach przedłożył Wydział powiatowy pełnej Radzie powiatowej na posiedzeniu z 25-go września 1893 r., która przy bliższem rozpatrzeniu tej sprawy, nie chcąc działać wbrew woli i życzeniu interesowanych gmin i obszarów dworskich, uchwaliła obstawać przy pierwotnej swej uchwale z 31-go maja 1893 r., t. j. za wydzieleniem gmin Świniarsko z Małą wsią, Gaj i Niszkowa z Szymanowicami z okręgu Sądu powiatowego w Starym Sączu, a za przydzieleniem ich do okręgu Sądu m. del. w Nowym Sączu, zaznaczając, iż rzeczą c. k. Rządu będzie pomnożyć wedle potrzeby siły conceptowe i manipulacyjne przy powiększonym z tego powodu c. k. Sądzie powiatowym miejsko-delegowanym w Nowym Sączu.

Komisyja prawnicza podzielać w zupełności motywa Wydziału krajowego i z uwagi, że wszystkie kompetentne Władze uznały słuszność żądania petycyonujących gmin, zaś Sądom jako to: c. k. Sądowi krajowemu wyższemu, c. k. Sądowi obwodowemu w Nowym Sączu i miejsko delegowanemu w Nowym Sączu, chodzi tylko o przeciążenie pracą, co snadnie przez dodanie jednej siły conceptowej przy c. k. Sądzie miejsko-delegowanym w Nowym Sączu, złagodzonem być może -- ile że wedle relacji c. k. Sądu powiatowego w Starym Sączu z dnia 13. października 1892 l. 10 656 gminy rzeczzone nie wiele do czynienia dają -- wnosi:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem raczy uchwalić:

Na mocy §. 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. u. p. udziela się c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla mieszkańców gmin Świniarsko z przysiółkiem Mała wies i obszarem dworskim Świniarsko, dalej gmin Gaj i Niszkowa z Szymanowicami, aby je wydzielono z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starym Sączu, a przyłączono do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Nowym Sączu.

Lwów dnia 23. stycznia 1894.

Przewodniczący:

Zoll.

Sprawozdawca:

Klemensiewicz.